

POSTANOWIENIE

Warszawa, dnia .....15 stycznia..... 2020 r.

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Zbigniew Jędrzejewski,

po wstępnym rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym, skargi konstytucyjnej
M B i M B w sprawie zgodności:

art. 292 w związku z art. 172, art. 285 § 1 i 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, ze zm.) oraz art. XLI § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Przepisy wprowadzające kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 94, ze zm.) w zakresie, w jakim stanowią one podstawę prawną nabycia w drodze zasiedzenia przed 3 sierpnia 2008 r. służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz Skarbu Państwa z:

- a) art. 64 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) art. 64 ust. 2 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji,
- c) art. 21 ust. 1 Konstytucji,
- d) art. 2 Konstytucji,
- e) art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonego w Paryżu dnia 20 marca 1952 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175),

p o s t a n a w i a:

1) nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg w zakresie badania zgodności art. 292 w związku z art. 172, art. 285 § 1 i 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, ze zm.) oraz art. XLI § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Przepisy wprowadzające kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 94, ze zm.) w zakresie, w jakim stanowią one podstawę prawną nabycia w drodze zasiedzenia przed 3 sierpnia 2008 r. służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz Skarbu Państwa z:

a) art. 64 ust. 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

b) art. 64 ust. 2 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji,

c) art. 21 ust. 1 Konstytucji,

d) art. 2 Konstytucji;

2) odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu w pozostałym zakresie.

Zbigniew Jędrzejewski

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 26 lipca 2018 r. (data nadania), M B i M B (dalej: skarżący) wystąpili z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Skarżący złożyli lipca 2012 r. do Sądu Rejonowego w N wniosek o ustanowienie służebności przesyłu obciążającej nieruchomość położoną w K – składającą się z działki numer – oraz w M – składającą się z działek oznaczonych numerami i – na rzecz T

Spółka Akcyjna z siedzibą w K (dalej: T S.A.). Treścią ustanowionej służebności miało być znoszenie istnienia na obciążonych nieruchomościach i w przestrzeni nad ich powierzchnią urządzeń przesyłowych,

oraz prawa korzystania z tych nieruchomości w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych lub ich instalacji. Skarżący wniesli także o ustanowienie służebności przesyłu – o tej samej treści – obciążającej nieruchomość położoną w M składającą się z działki oznaczonej numerem . Wnieśli ponadto o zasądzenie od T S.A. wynagrodzenia za ustanowienie wskazanych służebności.

Postanowieniem z lipca 2017 r. (sygn. akt) Sąd Rejonowy w N Wydział Cywilny oddalił wniosek skarżących, wskazując w uzasadnieniu, że T S.A. skutecznie podniosła zarzut zasiedzenia służebności odpowiadającej w swojej treści służebności przesyłu. Dlatego wniosek zmierzający do ustanowienia takiej służebności musiał zostać oddalony.

Postanowieniem z kwietnia 2018 r. (sygn. akt) Sąd Okręgowy w O Wydział Cywilny Odwoławczy oddalił apelację

skarżących. Orzeczenie to wraz z uzasadnieniem zostało doręczone skarżącym 30 maja 2018 r.

Postanowieniem z września 2019 r. (sygn. akt) Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej skarżących.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 30 stycznia 2019 r. skarżący zostali wezwani do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej.

Pismem procesowym z 4 marca 2019 r. (data nadania) skarżący odnieśli się do powyższego zarządzenia.

Skarżący wskazali, że przedmiotem skargi jest utrwalona w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych wykładnia zakwestionowanych przepisów, zgodnie z którą możliwe jest nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej w swej treści służebności przesyłu przed 3 sierpnia 2008 r., tj. przed dniem wprowadzenia do ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93, ze zm.) przepisów regulujących instytucję służebności przesyłu. Wykładnia ta narusza, ich zdaniem, prawo własności, zasady demokratycznego państwa prawnego, proporcjonalności oraz równości.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem rozstrzygnięcia merytorycznego. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

2. Przedmiotem kontroli skarżący uczynili przepisy ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, ze zm.; dalej: k.c.), tj.: art. 292 o treści: „Służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio” oraz związkowo z tym przepisem art. 172 określający zasady, na jakich może dojść do nabycia nieruchomości w drodze zasiedzenia, jak również art. 285 § 1 i 2 regulujący instytucję służebności gruntowej. Zaskarżony został także art. XLI § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Przepisy wprowadzające kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 94, ze zm.) o treści: „Jeżeli termin zasiedzenia według kodeksu cywilnego jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg zasiedzenia rozpoczyna się z dniem wejścia kodeksu w życie; jeżeli jednak zasiedzenie rozpoczęte przed dniem wejścia w życie kodeksu cywilnego nastąpiłoby przy uwzględnieniu terminu określonego w przepisach dotychczasowych wcześniej, zasiedzenie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu”.

3. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji skarga konstytucyjna przysługuje tylko wtedy, gdy zostały naruszone prawa lub wolności skarżącego określone w Konstytucji. Przepis ten nie przewiduje możliwości kwestionowania w trybie skargi konstytucyjnej zgodności aktów normatywnych z umowami międzynarodowymi. W związku z tym wskazany przez skarżących art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonego w Paryżu dnia 20 marca 1952 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175) nie może stanowić wzorca kontroli w niniejszej sprawie.

W związku z powyższym – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK – należało postanowić jak w pkt 2 sentencji.

4. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna w pozostałej części spełnia wymogi formalne nadania jej dalszego biegu.

4.1. Skarżący wyczerpali drogę prawną, o której stanowi art. 77 ust. 1 w związku z art. 53 ust. 2 pkt 2 u.o.t.p. TK, ponieważ postanowienie Sądu Okręgowego w Opolu z 26 kwietnia 2018 r. (sygn. akt II Ca 109/18) jest prawomocne i nie przysługują od niego żadne zwykłe środki zaskarżenia.

4.2. Dochowany został trzymiesięczny termin wniesienia skargi konstytucyjnej przewidziany w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. Wyrok Sądu Okręgowego został doręczony skarżącemu 30 maja 2018 r., natomiast skarga została wniesiona 26 lipca 2018 r. (data nadania).

4.3. Trybunał stwierdza, że w skardze określono przedmiot kontroli (zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK) oraz wskazano, jakie konstytucyjne prawa skarżących i w jaki sposób zostały – ich zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK), a także uzasadniono przedstawione zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK).

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

Zbigniew Jędrzejewski

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na pkt 2 powyższego postanowienia w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.